

**КӨМІРСУТЕГІН ТОТЫҚТЫРУШЫ
БАКТЕРИЯЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ
МҰНАЙМЕН ЛАСТАНҒАН
ТОПЫРАҚТАРДЫ
БИОРЕМЕДИАЦИЯЛАУ
МҮМКІНДІКТЕРІ**

ӘОЖ 579
КБЖ 52.64
С 93

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
Ғылыми кеңесі ұсынған (№9 хаттама 3.04.2025 ж.)*

Пікір жазғандар:

биология ғылымдарының докторы, профессор **Ә.Т. Қанаев**
биология ғылымдарының докторы, профессор **З.Г. Айташева**
биология ғылымдарының кандидаты, профессор
Г.И. Ерназарова

Сыдыкбекова Р.К.

С 93 Көмірсутегін тотықтырушы бактериялар және олардың
мұнаймен ластанған топырақтарды биоремедиациялау мүм-
кіндіктері: монография / Р.К. Сыдыкбекова. – Алматы: Қазақ
университеті, 2025. – 148 б.

ISBN 978-601-04-7095-8

Монографияда көмірсутегін тотықтырушы бактериялар және олардың
топырақтың биоремедиация мүмкіндіктері қарастырылған.

Жұмыс мұнаймен ластанған топырақтан бөлініп алған көмірсутегін тотық-
тырушы бактериялардың мұнай тотықтыру қасиеттеріне жан-жақты зерттеу
жүргізіліп, жоғарғы мөлшердегі мұнайды пайдаланатын бактерияларды ірік-
теп алынды және олардың жоғары мөлшерде мұнаймен ластанған топырақ-
тағы ыдырату әлеуеттері зерттелінді.

Бұл монография «6В05102-Биология», «6В05103-Биотехнология», «6В05107 -
Микробиология» және басқа биологиялық сабақтас және қоршаған ортаны
қорғау ғылымдар білім беру бағдарламаларының оқу жоспарына сәйкес
жазылған. Магистранттар мен студенттер көмірсутегін тотықтырушы бакте-
риялардың топырақтың биоремедиациясындағы рөлі туралы қажетті қажетті
ақпаратты алуға болады. Ғылыми еңбекті жоғарғы оқу орындарындағы био-
логия, биотехнология, микробиология саласында қызмет ететін оқытушылар
пайдалана алады.

Автордың редакциялауымен шығарылды.

**ӘОЖ 579
КБЖ 52.64**

ISBN 978-601-04-7095-8

© Сыдыкбекова Р.К., 2025

Ғылыми басылым

Сыдыкбекова Райхан Конаевна

**КӨМІРСУТЕГІН ТОТЫҚТЫРУШЫ БАКТЕРИЯЛАР
ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ МҰНАЙМЕН ЛАСТАНҒАН
ТОПЫРАҚТАРДЫ БИОРЕМЕДИАЦИЯЛАУ
МҮМКІНДІКТЕРІ**

Монография

ИБ №15772

Басуға 7.04.2025 жылы қол қойылды. Пішімі 60x84 1/16.
Көлемі 9,25 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылым. Тапсырыс
№695 Таралымы 500 дана. Бағасы келісімді.
Әл-фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспа үйі.
050040, алматы қаласы, әл-фараби даңғылы, 71.

ISBN 978-601-04-7095-8

9 786010 470958